

2019/2020

Nader Onderzoek Wet Natuurbescherming

Familie Hofstee

De Plasse 18 te Langezwaag

COLOFON

BUREAU FAUNAX
Badweg 40 B
8401 BL Gorredijk
0513-435024
info@faunax.nl
www.faunax.nl
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Nader Onderzoek Wet Natuurbescherming Familie Hofstee De Plasse 18 te Langezwaag

Gorredijk, juli 2020

In opdracht van:
Familie Hofstee

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:
Dhr. R. Fokker & mevr. A. Wieringa

Autorisatie:
Dhr. E. P. de Boer

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2020). Nader Onderzoek Wet Natuurbescherming Familie Hofstee/ De Plasse 18 te Langezwaag. Rapport
19113A/20018. Bureau FaunaX, Gorredijk.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	5
1.1	Aanleiding	5
2	RESULTATEN NADER ONDERZOEK	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Methodieken & Werkwijze.....	6
2.2.1	Huismus.....	6
2.2.2	Vleermuizen	7
2.3	Resultaten.....	7
2.3.1	Huismus.....	7
2.3.2	Vleermuizen	7
2.3.3	Kerkuil	8
2.3.4	Boerenwaluw	8
3	CONCLUSIES NADER ONDERZOEK.....	9
3.1	Huismus	9
3.2	Vleermuizen, kerkuil en boerenwaluw	9
3.3	Algemeen voorkomende broedvogels.....	9
4	SAMENVATTING VERVOLGSTAPPEN	10
5	LITERATUUR EN BRONNEN.....	11
	BIJLAGE I AANGETROFFEN VERBLIJFPLAATSEN BINNEN HET PLANGEBIED	- 1 -
	BIJLAGE II WET- EN REGELGEVING.....	- 2 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 2 -
	Vogels en verstoring	- 2 -
	Vrijgestelde soorten provincie Fryslân.....	- 2 -
	Voorwaarden vrijstellingen	- 3 -
	Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -
	Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
	Natura 2000-gebieden	- 3 -
	Wnb Houtopstanden	- 3 -
	NatuurNetwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens op het perceel De Plasse 18, bestaande uit twee stallingen, silo's, een opslagschuur, een melkstal en een woning met schuur, de melkstal en stallingen 1 en 2 te slopen om ervoor in de plaats een bouwkevel te realiseren (figuur 1.1). Op 24 mei 2019 is hiervoor een ecologische quickscan uitgevoerd (Bureau FaunaX, 2019). In tabel 1.1 wordt een overzicht gegeven van de resultaten uit deze quickscan.

Figuur 1.1. Overzicht van het plangebied.

Tabel 1.1. Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen. Anders → Broedvogelcheck
Vogels	Huismus	Mogelijk	X				Nader onderzoek
Vogels	Kerkuil & gierzwaluw	Mogelijk	X				Wanneer er (ver)bouw- of sloopwerkzaamheden aan het woongebouw, de werkschuur of opslagschuur plaatsvinden → Nader onderzoek.
Zoogdieren	Vleermuizen	Mogelijk		X			Nader Onderzoek
Zoogdieren	Waterspitsmuis	Mogelijk			X		Werkzaamheden aan de bestaande sloot vermijden, anders → Nader Onderzoek
Vissen	Grote modderkruiper	Mogelijk			X		Werkzaamheden aan de bestaande sloot vermijden, anders → Nader Onderzoek
Amfibieën	Poelkikker & heikikker	Mogelijk		X			Werkzaamheden aan de bestaande sloot vermijden, anders → Nader Onderzoek
Divers	Divers	Ja				X	Zorgplicht

In onderhavige rapportage worden de resultaten van het Nader Onderzoek gebundeld en samengevat.

2 RESULTATEN NADER ONDERZOEK

2.1 Inleiding

Op basis van overleg met de opdrachtgever is besloten allereerst het plangebied te controleren op de aanwezigheid van paarverblijven van vleermuizen, om vervolgens een overleg met bevoegd gezag in te plannen naar eventuele opties om de werkzaamheden toch vervroegd te kunnen beginnen. Hieruit kwam dat de overige nader onderzoeken in 2020 toch uitgevoerd moesten worden. In deze rapportage vindt men de resultaten van de twee bezoeken in de paarperiode voor vleermuizen in 2019 en de resultaten van de overige nader onderzoeken gedaan in 2020. Tijdens deze nader onderzoeken werden tevens verblijfplaatsen van kerkuil en boerenwaluw vastgesteld.

Bij de planning van het veldwerk is rekening gehouden met de optimale periode waarin verschillende soortgroepen geïventariseerd kunnen worden. Deze optimale periode hangt bijvoorbeeld samen met vliegtijd, broedtijd en balts. Voor het in kaart brengen van verblijfplaatsen van vleermuizen is een protocol opgesteld waarin is vastgelegd welke onderzoeksinspanning benodigd is (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2017).

Bureau FaunaX is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en werkt zoveel mogelijk conform deze protocollen om de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek te waarborgen.

2.2 Methodieken & Werkwijze

2.2.1 *Huismus*

Het onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de huismus is uitgevoerd conform de onderzoeksmethoden van het Kennisdocument *Huismus* (BIJ12, 2017). Dit onderzoek heeft plaatsgevonden aan de hand van twee veldbezoeken in de periode 1 april – 15 mei met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen (tabel 2.1). De veldbezoeken zijn afgelegd onder goede weersomstandigheden, niet bij regen, harde wind en/of kou. De volgende waarnemingen van territoriale of nest-indicerende huismussen hebben gediend als criteria voor het vaststellen van de aanwezigheid van verblijfplaatsen:

- De aanwezigheid van een territoriaal (zingend) mannetje op een goed zichtbare locatie als bijvoorbeeld een dakgoot of schoorsteen, dan wel de aanwezigheid van een paartje met balts, paring of ander gedrag dat wijst op de aanwezigheid van een nestplaats. Aan de hand van dergelijke waarnemingen kan worden aangetoond dat er in de directe nabijheid een nest aanwezig is, maar zal de exacte locatie hiervan vaak niet bekend zijn.
- Een nest-indicatieve waarneming: het nest zelf is vaak niet zichtbaar, wel kan een nestlocatie worden afgeleid aan de hand van een bezoek van een oudervogel aan de waarschijnlijke nestlocatie, de aanwezigheid van vogels met nestmateriaal, in- of uitvliegende vogels met voedsel of ontlastingspakketjes, hoorbaar bedelende jongen vanuit de nestlocatie.

Tabel 2.1. Details veldbezoeken verblijfplaatsen huismus.

Ronde	Datum	Begin- en eindtijd	Weersomstandigheden
1	8-4-2020	11.00-11.30 uur	Zonnig, 15°C, 4 Bft NO
2	22-4-2020	9.30-10.00 uur	Zonnig, 10°C, 4 Bft O

2.2.2 Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen heeft bestaan uit een onderzoek naar de aanwezigheid van paar- en kraamverblijfplaatsen en is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2017). In totaal heeft dit onderzoek bestaan uit twee onderzoeksronden tijdens de paarperiode (15 augustus-1 oktober, met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken) en twee onderzoeksronden tijdens de kraamperiode (15 mei-15 juli, met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken). Hierbij is naast de aanwezigheid van vleermuizen ook gelet op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van overige beschermde soorten.

Afhankelijk van de soort verblijven vleermuizen in bomen (zoals rosse vleermuis, watervleermuis, bosvleermuis en franjestaart), in gebouwen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis) of zowel in bomen en gebouwen (ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuis en baardvleermuis). De meeste soorten maken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen.

Het onderzoek heeft zich specifiek gericht op die soorten waarvan mag worden aangenomen dat ze in gebouwen (kunnen) verblijven. Alle ronden zijn onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Voor de determinatie van vleermuizen is gebruik gemaakt van een batdetector van het type D240X Petterson met opnameapparatuur met zowel heterodyne als vertraagde opnamemogelijkheden. De sonargeluiden zijn geanalyseerd met gespecialiseerde software (programma 'Batsound'). Daarnaast is er gebruik gemaakt van een verrekijker en een lichtsterke zaklamp. In tabel 2.2 wordt een overzicht gegeven van de afgelegde veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek.

Tabel 2.2. Overzicht van de afgelegde veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek.

Datum	Periode	Begin- & eindtijd	Zon op/onder
9-9-2019	Paar 1	20:05-22:05	20:06 onder
27-9-2019	Paar 2	05:30-07:30	07:29 op
20-5-2020	Kraam 1	21:30-23:30	21:35 onder
4-6-2020	Kraam 2	3:15-5:15	3:13 op

2.3 Resultaten

2.3.1 Huismus

Bij het nader onderzoek naar huismusverblijfplaatsen is het overgrote deel van de populatie van huismussen binnen het plangebied bij de woning aangetroffen (>10). Daarnaast zijn enkele individuen met nest-indicerend gedrag op dak van stalling nr. 2. aangetroffen. Wij achten het echter zeer onwaarschijnlijk dat de huismussen in deze stalling verblijven, gezien de bewoners de stallingen met kippengaas hebben afgesloten. Daarnaast blijft er in het plangebied en de omgeving voldoende mogelijkheden voor verblijfplaatsen en functioneel leefgebied aanwezig voor de huismussen.

2.3.2 Vleermuizen

Bij het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is aan de hand van aangetroffen, bij elkaar liggende uitwerpselen **één verblijfplaats** van vleermuizen aangetroffen in het plangebied. Het gaat hier zeer waarschijnlijk om een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis die zich bevindt in de te behouden opslagschuur binnen het plangebied. Dat de uitwerpselen afkomstig zijn van de gewone dwergvleermuis wordt afgeleid van het feit dat er om, maar ook in, de opslagschuur foeragerende gewone dwergvleermuizen zijn aangetroffen ten tijde van de veldbezoeken. In de kraamperiode is alleen een enkele foeragerende gewone dwergvleermuis aangetroffen. In de overige gedeelten van het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

2.3.3 Kerkuil

Ten tijde van de veldbezoeken voor verblijven van vleermuizen is aandacht besteedt aan de mogelijke aanwezigheid van andere soorten welke bescherming genieten onder de wet natuurbescherming. Ten tijde van de veldbezoeken zijn sporen in de vorm van uitwerpselen en braakballen aangetroffen van de kerkuil binnen de opslagschuur (figuur 2.1). Op basis van de aanwezigheid van deze sporen kan ervan uit worden gegaan dat er binnen het plangebied **één vaste verblijfplaats** van de kerkuil aanwezig is.

Figuur 2.1. Uitwerpselen en braakballen van de kerkuil in de kapschuur binnen het plangebied.

2.3.4 Boerenwaluw

Ten tijde van de veldbezoeken voor paarverblijven van vleermuizen in 2019 is gericht gelet op de aanwezigheid van overige verblijfplaatsen/ nesten. Hierbij zijn in totaal **18 nesten** van de boerenwaluw aangetroffen, verdeeld over de twee stallingen. De stallingen zijn vervolgens in 2019 na het broedseizoen en na de paartijd met kippengaas afgesloten voor vleermuizen en vogels. Tijdens de veldbezoeken in 2020 is er dan ook alleen **één boerenwaluwnest** in de te behouden opslagschuur aangetroffen, nabij de kerkuilen rustplaats. Het gaat hier om een categorie 5 soort, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als er zwaarwegende ecologische redenen zijn. De zwaarwegende ecologische redenen zijn hier niet van kracht en het nest is alleen tijdens de broedperiode beschermd.

3 CONCLUSIES NADER ONDERZOEK

3.1 Huismus

Bij het nader onderzoek naar huismusverblijfplaatsen zijn er alleen verblijfplaatsen aangetroffen bij de woning en achten we het zeer onwaarschijnlijk dat de enkele individuen aangetroffen bij stalling nr 2, daar ook daadwerkelijk verblijven. Daarnaast blijft er met de beoogde werkzaamheden voldoende mogelijkheden voor verblijfplaatsen en functioneel leefgebied binnen het plangebied en in de omgeving aanwezig. De werkzaamheden zullen geen negatieve gevolgen voor de lokale instanthouding van de huismus teweeg brengen, waardoor er in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor wat betreft de voortgang van het project met deze soort **geen** rekening gehouden hoeft te worden.

- Wij achten het zeer onwaarschijnlijk dat er verblijven van huismus door de werkzaamheden verloren zullen gaan. Er hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd voor huismusverblijfplaatsen.

3.2 Vleermuizen en kerkuil

Bij het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van **vleermuizen** is in totaal **één paarverblijfplaats** van vleermuizen aangetroffen in de opslagschuur. Daarnaast is er ook **één vaste verblijfplaats van kerkuil** aangetroffen in de opslagschuur. Gezien de opslagschuur buiten de sloopwerkzaamheden valt, hoeft er in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor wat betreft de voortgang van het project met deze soorten **geen** rekening gehouden te worden.

- Er is één paarverblijfplaats van vleermuizen en één kerkuil verblijfplaats aangetroffen in de opslagschuur die buiten de sloopwerkzaamheden zal vallen. Er hoeft daarom geen ontheffing worden aangevraagd voor deze soorten.

3.3 Algemeen voorkomende broedvogels

Naast de kerkuil kunnen binnen het plangebied ook algemene, niet jaarrond beschermde vogels tot broeden komen, zoals ook **het aangetroffen boerenwaluwnest**. Alle broedvogels in Nederland zijn onder de WnB beschermd tijdens hun broedtijd; hun nesten en legsels mogen niet worden verstoord of vernield. Met de meeste broedvogels kan relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de voorgenomen sloopwerkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Hiervoor wordt over het algemeen de periode tussen 15 maart en 15 juli aangehouden, maar dit kan (afhankelijk van de weersomstandigheden) eerder beginnen en/of later eindigen. Van belang is of er binnen het plangebied en/of de invloedssfeer van de werkzaamheden broedgevallen aanwezig zijn. Door te werken buiten het broedseizoen en voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcheck door een ter zake kundige ecooloog te laten uitvoeren, worden negatieve effecten op broedvogels voorkomen en zijn er geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

- Binnen het plangebied en/of de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen algemene, niet jaarrond beschermde vogels tot broeden komen, zoals de boerenwaluw.
- Door het werken buiten het broedseizoen, en voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcheck te laten uitvoeren door een ter zake kundig ecooloog, zullen de werkzaamheden geen negatieve gevolgen hebben voor broedvogels.

4 SAMENVATTING VERVOLGSTAPPEN

Om de werkzaamheden binnen de kaders van Wet natuurbescherming uit te voeren, bevelen wij de volgende vervolgstappen aan.

Vervolgstappen

- Werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli).
- Voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcheck laten uitvoeren door een ter zake kundig ecooloog.
- Houd rekening met de zorgplicht (zie Quickscan).

5 LITERATUUR EN BRONNEN

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Gierzwaluw *Apus apus*, Huismus *Passer domesticus* en Kerkuil *Tyto alba*. Versie, 2017.

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Bureau FaunaX (2019). Natuurtoets Familie Hofstee/ Ontwikkeling bouwkaavel De Plasse 18 te Langezwaag. Rapport 19113. Bureau FaunaX, Gorredijk.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2009. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Biologie, kenmerken, bedreigingen. Tirion Natuur.

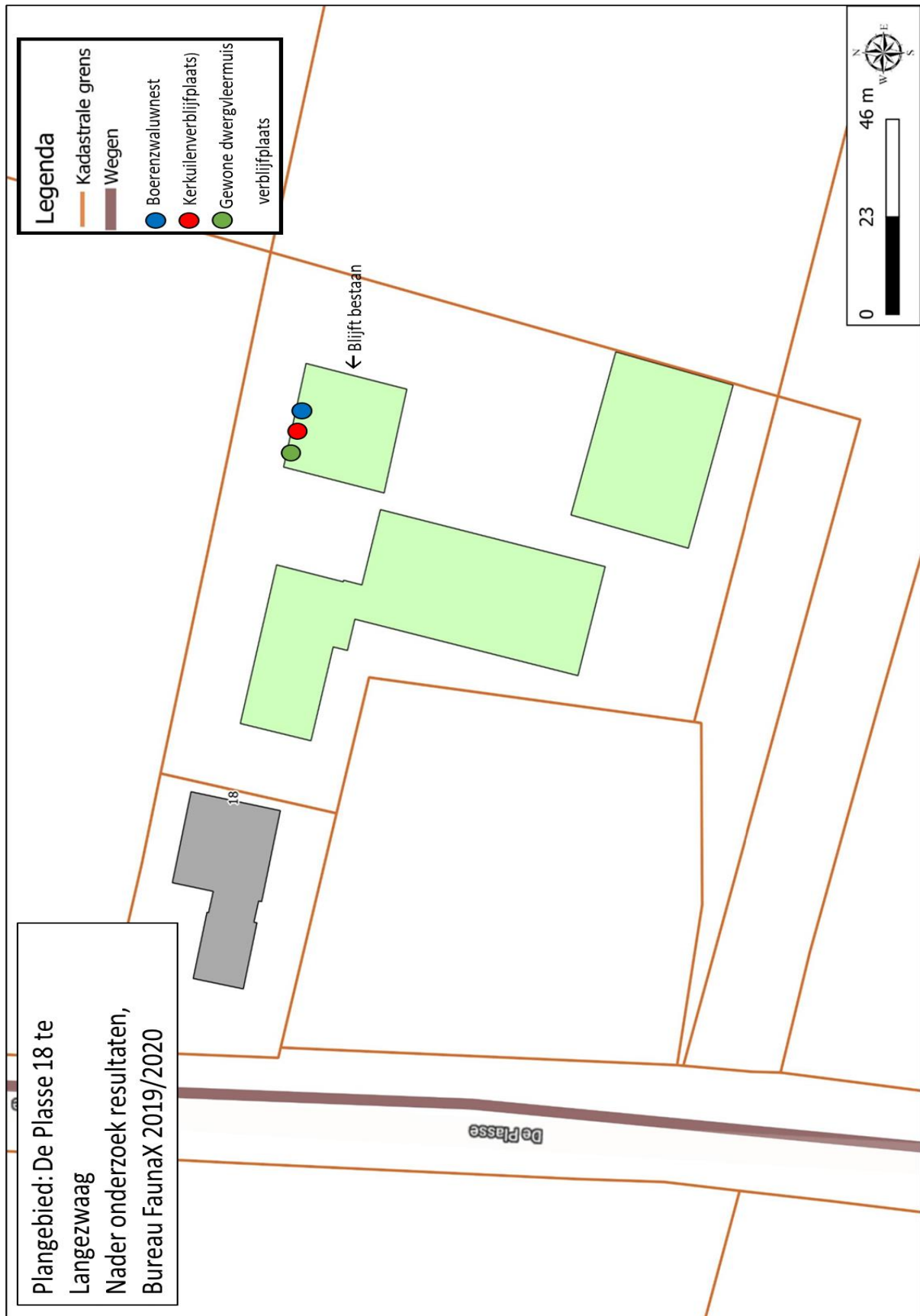
Korsten, E. en Regelink, J.R. (2010). Herkennen van potentiële vleermuiswaarden in het kader van quickscans en ander ecologisch vooronderzoek. Cursus; Zoogdierverseniging rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Lange R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003). Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.), 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en oecologie. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV), Utrecht.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging, 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierverseniging.nl.

BIJLAGE I AANGETROFFEN VERBLIJFPLAATSEN BINNEN HET PLANGEBIED

BIJLAGE II WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Fryslân.

Zoogdieren		Amfibieën
Aardmuis	Konijn	Bastaardkikker
Bosmuis	Ree	Bruine kikker
Bunzing	Molmuis	Gewone pad
Dwergmuis	Ondergrondse woelmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Rosse woelmuis	Meerkikker
Egel	Tweekleurige bosspitsmuis	
Gewone bosspitsmuis	Veldmuis	
Steenmarter	Vos	
Haas	Wezel	
Hermelijn	Woelrat	
Huisspitsmuis		

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen, niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De voor gemeenten belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn er regels in de APV opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving.

Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.